

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сент.

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 сент.

СРЕЋНА НОВА ГОДИНА!

Са данашњим даном почиње Нова 1917. година. Честитајући њено наступање са најлепшим жељама целоме српству и свима нашим читаоцима ми сматрамо за дужност да овом приликом бацимо један летимичан поглед на перспективе, које се са њоме указују.

Минула, 1916. година, која је по свему била пресудна по европски рат, завршена је серијом веома важних догађаја. У ове пре свега спада немачки напор да се дође до мира, који је насушна потреба наших непријатеља и конференција у Риму, на којој је испољена једнодушна и силна одлучност Савезника да по сваку цену извојују коначну победу. Доказан је факат, да су Немачка и њени савезници исцрпени досадашњим ратовањем и да је час њихове катастрофе близак и неминован. Надмоћност Савезника успостављена је на свима фронтима и перспективе једне опште офанзиве од стране Савезника наговештавају се са најлепшим изгледима на успех. Споразуму је победа осигурана. Триумф правде и слободе над насиљем и тираније само је питање најскорије будућности.

Опште и неподељено је уверење, да ће наступајућа година бити решавајућа по европски рат. И наши непријатељи, који су признали надмоћност Савезничку на фронту Соме и Вердена, као и на бојишту руском не устежу се, да то отворено исажу. У току нове године има дакле да се одлучи европска војна. Биланс 1916 године не оставља ни мало сумње о исходу ове велике борбе. Он је исто толико повољан по Савезнике, колико је неповољан по његове непријатеље. 1916. година била је година крајњег исцрпљења наших противника и потпуног развића снаге наших Савезника. Док наши непријатељи са највећим песимизмом гледају на Нову Годину, ми и наши велики Савезници дочекујемо је као крајњи оптимисти, са чвр-

стом и непоколебљивом вером, да ће нам она донети коначну победу. 1917 година биће година мира. Она ће обезбедити потпуни триумф правди и слободи свих народа. Човечанство ће добити накладу за сва недела почињена против цивилизације и мир и слобода општа завладаће опет и вечно светом.

Српски народ препатио је много у прошлој години. Њен почетак обележен је тешком одисејом прогнаног српства и подјармљењем пљемонта Југославије, наше дивне и величанствене отаџбине Србије. Српски орлови морали су напустити своја узвишена гнезда и избећи у туђину, где су под хладним и суморним поднебљем, али потпомогнути нежном и племенитом руком својих великих Савезника припремили борбу за ослобођење своје домовине. И они су ступили у борбу онако, како је се то од њих и очекивало. Свет је задивљен њиховим јуначким и ненадмашним подвизима. Гвоздена капија наше отаџбине пробијена је и орлови су продрли на свето земљиште својих отаца. Новим лаворима и трофејима увенчано је име Србиново и слава српске војске. Победа на Кајмакчалану, Ници, Црној Реци, Чукама као и пад Битоља остаће вечни споменици славе српског оружја као и велики подвизи са Цера и Рудника. Својим огромним јунаштвом српска војска је обезбедила ослобођење своје отаџбине, којим ће бити награђена у Новој Години. Велике жртве српског народа биће заслужно наклађене. Нова година донеће не само васкрс српске државе, већ и ослобођење све наше подјармљене браће и уједињење у једну државу.

Предстоје последњи напори, последњежртве. Још мало стрпљења, још мало енергије и крајња победа је извојевана. Под вођством свога дичног команданта Престолонаследника Александра наши су се војници окитили венцима бесмртне славе и

задужили су потомство за вечна времена. Ми не сумњамо, да ће они истрајати на своме великоме делу. Снага наших непријатеља усколебана је из темеља. Они не могу дуго одолевати. Још мало енергије, и ми ћемо их видети сломљене, уништене, где на коленима моле за милост. Ера благодетног мира приближује се. Ми ћемо се опет вратити у наша питома села и дубраве, где нас очекују наши мили и драги. Са тим знамењем наступа нова 1917 година.

Са дубоком вером у души и најлепшим жељама на уснама, пуни дивљења према јуначким подвизима наше храбре војске, ми честитамо Нову Годину нашем Узвишеном Господару Његову Величанству Краљу Петру, нашем дичном Престолонаследнику Његовом Краљевском Височанству Александру, нашој храброј војсци и целом српском народу.

Срећна Нова Година!

ОДГОВОР САВЕЗНИКА

Одјек у америчкој штампи

Њу Јорк, 1. јануара.

Већина америчких листова врло лепо је примила ноту Савезника која је као одговор предлозима за мир које је председник Вилсон упутио.

Сазнаје се из озбиљног извора да је нота произвела врло добру импресију у круговима Беле Куће у Вашингтону, нарочито због солидности принципа на којима је она заснована.

Немачка и њени савезници, говори се у истим круговима, биће приморани сада да открију њихове циљеве. Не могу то учинити без пометње, јер је велики амбас између њихових претензија и циља који Споразум жели да постигне.

Председник Вилсон све више и више стиче уверење да овај рат не треба да се сврши једним ком промисом који би оставио ствари онакве какве су. Он цени да Савезници имају право што желе ратовати до краја да би успоставили правду и трајан мир. Верује се да ће и Сједињене Државе припомоћи извршењу тога циља. Интимни пријатељи Вилсона прате са великим интересовањем еволуцију осећања председника.

Добро информисани кругови у Њу-Јорку очекују са нестрпљењем одговор Немачке који ће

без сумње утацати на унутрашње држање америчке владе.

Поводом, 1. јануар

Њујоршка «Трибуна» пише о одговору Савезника: «Ова нота доказује да Савезници желе да изврше дело правде и мира. Али Савезници не захтевају само да се заузеле територије поврате него да непријатељ да велику оштећу становништву које је искусило горку судбину.

Они траже да се успостави један солидан мир, гаранције против будућег напада, т. ј. да се Немачка онемогући за икава напад у будуће.

Између редова нота примећује се да се Споразум осећа јак, небаланс. Он верује у крајњу победу. Документ који је предат Вилсону представља блок. Он да је чисту импресију да се Савезници веће пенкају и да су противни свакој промени. Врло велики и племенити принципи доминирају њиховим захтевима. Споразум се осећа јак и сигуран и он ће своју снагу употребити да би постигао праведан и трајан мир.

ГРЧКА ШТАМПА

«Фос»: Министар г. Симиос о ситуацији.

Имали смо част да чујемо мишљење г. Симиоса, министра за Помоћ избеглицама, о ситуацији створеној ултиматумом Споразума, и да сазнамо за мисли које преовлађују код овдашњих званичних кругова у погледу последица које ће тај ултиматум имати за оба стања, старо и ново.

— *Шта се мисли о ноти?*
— Да потпуно задовољава. На де и тартаревства људи из Атинског деспотата ишчезоше сасвим. Римска конференција, у коју су полагали сву своју наду они у Атини, не само најје ни за длаку изменила ноту од 18. децембра, не само најје допустила никакав разговор о њеним захтевима, не го помоћу ултиматума није дала онима у Атини ни да дахну а камо ли да расправљају. Уз то, шта више, ултиматум одређује в рок од 15 дана за извршење зах-

тева раније ноте.

— *А зашто онда неке атинске новине изгледају задовољне?*

— Зато што људи чије мисли тумаче оне новине јесу људи глупи, и као увек гледају да обману сами себе. Ова нота не мења ни један од захтева из прве ноте. Једина гаранција коју нота обећава онима у Атини, јесте обезбеђење од даљег ширења покрета Народне Одбране у местима које они морају евакуирати, т. ј. од даљег војног силажења народног покрета према Тесалији и осталој Грчкој. Овај услов међутим није ни најмање обавезан за становнике који би се сами и својеволно хтели одцепити од деспотата и придружити се Народном покрету.

— *Мислите ли да ће они у Атини извршити ноту?*

— Мислим да коће. А то стога што Немци, о којима су се надедали да ће их спасти, налазе се врло далеко од Балкана, а за време овог петнаестодневног рока нема изгледа да ће стићи очекивани Илија да помогне онима у деспотату наставити ненародну политику. Али ако би у међувремену безбожна Атинска држава покушала да изневери, онда би Силе, имајући искуства и поуке из скорашње прошлости, привеле у дело све оне мере које су на римској конференцији изреком и неопозивно одлучене.

— *Како вам изгледа будућност?*

— Изгледа ми врло сјајна. Факт да је римска конференција званично признала државу Народне Одбране, факт да Силе гарантују нашу територију, и факт да шаљу овде своје заступнике све то не оставља никакву сумњу о томе да, ако нота буде извршена, кроз неколико дана сав онај заробљени народ у Атинској држави пожуриће да удружи своје силе са нашим ради појачања заједничке борбе са Савезницима против вековних наших непријатеља. (И све остале новине донеше ову изјаву министра г. Симиоса).

Пол-Луј

Б. Лазаревић

Са српског фронта

— *Из мојих белешака* —

Чуке — Δ 1212.

То је било 29. октобра. Цело по подне био сам на пуковској посматрачници. Наши су већ прешли Полог и спустили се испод Δ 1212. Лево, између положаја Н. пука и Моравца, заостало је нешто Бугара у некаквом камењару. Наша артиљерија туче ка-

мењар да их изгони...

На фронту слабија артиљеријска ватра. Непријатељ, некуд из далека, туче разорним зрнима, наше прилазе. Око осматрачнице, по камењару, трескају гранате, калибра 12 см. дивући читава облаке црног дима — сврног и крупног камена.

Са водником митр. оделења, поручник Богданом, одох преко потока, да осмотримо изближе.

Иза једног камењара, око кога бејаху неколико бугарских леша, растурене минвиције и војничке спреме — ми се наместисмо ради осматрања. У том правцу падале су испред и иза нас гранате. Парчад од граната зујала су у ваздуху. Ми морамо сваки час

склањати главе испод камења, да не би добили које парче одозго.

На респекта према овим безобразним гранатама, које нису воделе рачуна о томе да смо ми овде, према њима, стајали, не као непријатељи, него просто као публици, ради посматрања — ми решихмо да се уклонимо...

Већ се сунце клонило смирају кад сам пошао низ брдо...

Поворка заробљених Бугара силазила је низ брдо. Они су носили српске и бугарске раненике ка превјалишту. Простор пред црквом био је формално опседнут бугарским заробљеницима. На превјалишту више бугарских но српских раненика...

Био је већ мрак. Доведоше три бугарска заробљена официра. Један активни поручник и два резервна. Сви из Софије. Један од њих студент права. Четврти, дошавши раније, капетан, лежи тешко ранен у главу...

Капетан Марко, покривен бетоном и шињелом, лежи полетушке. Тешко је ранен у трбух. Стакласте очи, које се већ гасиле, управо у таваницу. Његов

посидни клечи чело његове главе нагнут над њим. Сузе му капљу по глави капетановој... Над капетановим телом, смрт је већ разминула косом. Он беше у агонији. Преко ноћ је умро... До њега, у реду трећи, један редов, ранен у главу. Од времена на време, више о, о, Драгутине... Он је несвесан онога што чини... На све стране јече раненици...

Активни поручник, Бугарин, јачачио труди се да оправда свој долазак к нама. Он испрекидано прича:

... Од моје чете остало ми је око 25 душа. Из мога батаљона, знам, један официр је само остао читав. Сви су изгинули или ранени... Команданта батаљона ранела је граната одмах при ступању у борбу. Ми се још не бисмо ни развили... Моја чета је, преко ноћ, непознатим тереном, ишла напред. Пронили смо поред неких митраљеза рачунајући да су наши. Ови митраљеви отво-

рише с бока, тако наклеву паљбу да су нам, на том месту, највише војника изгинули. Ми побегосмо некуд у помрчину. Са крисмом се иза једне велике стене. Бисмо нас око 25—26 војника. О осталим војницима нисам

ништа знао. Ту, испод стене, остали смо 6—7 сак. Ваша артиљерија тукла је иза нас, а митраљеви, пушке с бока. Нисмо могли никако да се извучемо.

— Наставиће се —

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са солунског фронта

— француски коминике —

Солун, 1. јануара

У току јучерашњег дана један италијански пук заробио је неколико војника. Наша је артиљерија проузроковала експлозију једног непријатељског депоа муниције.

Румунски коминике

Јаш, 1. јануара

На фронту од Дорне до Црног Мора, ситуација је непроменена. У току јучерашњег дана пешачко пушкарање и обична канонада. Непријатељ је извршио неколико јаких напада у долини Спаника и северно од Браиле. Сви су ови напади одбијени.

Јак артиљеријски дуел у области Ноамедзе северно од Браиле, код Галца и на Дунаву. Артиљерија са руске и румунске флоте као и батерије које су намењене на обали, одговарале су непријатељским батеријама које се налазе на десној обали.

Енглески коминике

Лондон, 1. јан

Наше су трупе заробиле у току од 24 часа северно од Анкра 28 војника. Целокупан број заробљеника које су наше трупе имале у току операције која је крунисана успехом, износи 204 војника. Ми смо продрли у непријатељске ровове са две стране северно од Араса и заробили смо друге војнике. Наша су губитци незнатни. Наша је артиљерија успешно бомбардовала непријатељске ровове северно од Рансара и северно од Живена.

Лондон, 1. јануара.
(допније)

Прекјуче рано изјутра непријатељ је продро у наш истакнут ров северно западно од Сера али је убрзо потиснут. Јуче у вече он је напао друга један положај западно од Вими а али је био одбијен. Око пола ноћи извршили смо пренад на непријатеља западно од Винаете, који је био крунисан успехом. Заробљено је неколико војника.

Наша је артиљерија успешно бомбардовала непријатељске положаје на разним тачкама северно од Соме и јужно од Нев-Шапела

Француски коминике

Париз, 1. јануара

Дан је прошао мање више на миру. Обична канонада на разним тачкама у Белгаји, јужно од Соме, у Лорену и Вогеазима.

Италијански коминике

Рим, 1. јануара

На целом фронту обична артиљеријска борба интензивајући код Гутвиараја, у области Плав и северно од Карса. Активност патрола на Карсу. Заробљено је неколико војника и велики број евидува са ручним бомбама.

Руски коминике

Петроград, 1. јануар

Завјидни фронт. — У области Риге јужно од језера Бабит источно од села Ранцелм непријатељ је предузео офанзиву али је био одбијен. 13 непријатељских авиоплана бацали су 40 бомби на станицу и предграђе Радзвинце.

Румунски фронт. — Непријатељ је потиснуо наше трупе са једног брда северно од реке Сланика. Одбијени су сви непријатељски напади на брда јужно од реке Ојтуза. Румуни су напали непријатеља западно од Мона старка Казивула, и после огорчелне борбе, успели су да одбију непријатеља и заузму ровове. Запленили су 3 митраљеза.

Руски успеси

Петроград, 1. јануара.

Војни стручњаци приједлажу огромну важност руским успесима на северном фронту где примећују ослабење немачких положаја на Двини да би парирали немачку офанзиву у Румунији. Непријатељ сада страда на северном фронту због оскудице у резерви.

Дописник »Морнинг Поста« у Петрограду јавља да руске трупе држе сада заузеле положаје на 14 миља од Митаве и напредују на југ. Запленили су 21 тежак топ и 11 пољских топова.

Италијанска marina

Рим, 1. јануара.

Италијански министар marine изјавио је јуче новинарима да због војних разлога није саопштена вест о губитку италијанске крстарице »Регине Маргарите« од 13.000 тона. Ова је лађа потопљена 11. децембра у Атланском Океану. Од 915 људи посаде спасло се је 270.

ПРОТИВ КАНЦЕЛАРА

Негодовање немачког народа

Бер, 1. јануара

Одговор Савезника на ноту Вилсона произвео је у Немачкој велико незадовољство

Немачка преса је понова предузела кампању против канцелара кога осуђују да је он узрок неприступачности Савезника.

»Берлинер Најстге Нахрихтен« ише отворено: »После неуспеха предлога за мир, Бетман Холвег патриота, требао би да се упита да ли ће моћи управљати државним пословима, ако се стварно приближимо остварењу мира«.

Али ипак канцелар има велико поверење у прогресисте. У току једне седнице, прогресистика је странка изгласала резолуцију, у којој захваљује срдечно влади за њеву »племениту иницијативу« у корист мира. Странка са гњевом говори против одбијања предлога од стране Споразума.

Са британског фронта

— Немачке су трупе истрпене —

Лондон, 1. јануара.

Дописник »Дејли Кроникла« у врховној енглеској команди, телеграфисао: Дуж свају наших линија била су врло сјајна бомбардовања. Наши авијатичари посматрају резултате експлозије проузроковане од наших граната. Активност наше артиљерије која беспрекидно дејствује на непријатеља која сваког момента очекује напад наше пешадије. Непријатељ се налази у великом нервозном стању причињеном од

нашег бомбардовања.

У току прошле недеље наша је артиљерија силно тукла непријатељске положаје. С времена на време наша је пешадија наступала причињавајући непријатељу огромне губитке. Зимски напади ове године су много жељни и силније него прошле године јер је наша артиљерија надмоћнија. Немци плачу у њиховим рововима »тражећи мир.« Ове су речи исписане на парчетима артије које Немци бацају у наше ровове.

Канцеларов цинизам

Бетман Холвег о одговору Савезника

Бер, 1. јануар

Коментарисајући одговор Савезника на ноту председника Вилсона, канцелар је изјавио дописнику »Нове Слободне Пресе«:

»У сагласности са нашим Савезницима, ми смо учинили све могуће да се избегне нов излив крви. Што нас нова година није приближила миру, криви су зато наши непријатељи.

Наш циљ остаје исти: Одлука и одлука победе. Оно што ба се могло десити имало би за резултат да се Савезници још више придруже једна другима. У току три године рата Немачка и Аустро-Угарска разумеле су шта су једна другу учиниле у овим догађајима циничких сразмера и од огромне важности.

БРИТАНСКА ФЛОТА

Изјава сера Џона Целико

Лондон, 1. јануара

Адмирал сер Џон Целико, у говору који је држао прекјуче о акцији британске флоте, изјавио је да ова броји данас 4.000 бродова свих класа: убојних крстарица, лаких крстарица, цетројајера, сумарена, истраживача мина, извиђача ескадре и других потребних лађа за вођење модерног рата.

»Наша поморска активност, рекао је адмирал, простире се од Белог Мора до Средоземног Мора и до Југа Атлантика, где крстари једна ескадра крстарица, до Тихог Океана, где деламо заједно са Јапанцима.

»Наша флота изводи своју акцију заједно са француском и италијанском флотом, на Истоку и у Јадранском Мору.

»У Персарском Заливу и на

ФЕЛТОН

Медицинар Александар В. Тодоровић.

У СПОМЕН ВОЈВОДИ ВУКУ

Поређане и чврсто везане њихале су се барке на плавом Охридском језеру, које тоњаше и губљаше се у руменим зрацима залазећег сунца. Журно су радили рибари по обали спремајући своје мреже да искористе ноћ која обећаваше мир тако потребан.

То беше у јесен тринајесте године, када се на огњитима храшћанских кућа још пушила пролезна кра невине нејачи и људи, који су мислили и радили српски. Хорде Арнаута, носећи барјаци црног орла, сејале су смрт, — крваве борбе заметнуше се са малим снагама ратника из

дванајесте године. — већ паде Лив, крвав потече Дрим, а на Петрињи забеле се кече првих оделења, која гразливо — алачливо гледаху на беле Нијазбеја дворе. А тада, тамо иза планина Златара и Ресна, сумрак се трудило да под својим окриљем проведе двестаседмдесет људи хитаху журно, бугеће, мрки, наоружани. То беше чета, чета одабрана Војводе Вука. По кад кад блесне мали двоглави орао са четничких капа, кад кад заклива опанак по великој планинској трави, једномерни дах се осећаше, — а тамо, у лепој Пре-

спу, завлада мрак скривајући батаљоне побуњених Арнаута.

...У густом шипрагу језерског дрвећа стоје спремни четници. Мало их је, али је ту Вук. Не колико чамаца привезано је у обалу, само их је месец обасјавао и четничко око гледало. У даљини преко језера магла скриваше Стругу и Лив. »Време је да се кренемо, непријатељ се пребацио на Лив, наших је мало, ми их морамо спасти.« То рече Вук и први седе у чамац, за њим остали. Мали таласи удараху о обалу, месец се сакри иза облака, а шест чамаца заплови под снажним четничким замахом. Месец је са свим зашао, густе облаке нагомилавашу се, обавише тамом језеро са чије се средине постепено дизаше тресак и хука — чамаци су се њихали све више

и више, весла су тешко шкрипала, на свима лицима огледала се крајње напрезање и неизвесност. Причамац успоравио је свој ход борећи се са дивљим валма пет су му следовали, — пучина је, по кад кад сене муња. Бурја је, и то прва бурја оном човеку који надахћен на ивицу првог чамаца напрегнуто гледаше онамо где је мислио да је крај овим патњама. Његова присебност, хладнокрвност, одржавала је све у некој нади да ће тај час скоро доћи. Испод обрва блистале су и севале две жеравице пуне нечег више, значајног и тајанственог. Груди су се издмале, десна рука држала је чврсто карабин, капи бурног језера прскале су му лице. — док су весла, немногола од хрвања тонула. Још само што крма ради чека

јући на неки вал па да и она престане. И онда, када већ беше све свршено, када се четници спремају да мирно и бугеће умру, — онда, кад мисли престају и када се последњи поглед ушпире у провалеју таласа, — тада се осети снажан ударац весла по бесном језеру, чамац се зањиха, стресе и силно пође напред, — други трећи и четврти замах, крв проструја брже, снага се доби, клонуле руке одмореше се, а тешка весла ступише поново у борбу. То беше Вук који снажним десницом поведе брод спасењу, своје људе слави. »Храбро јунаци, браћа нас чекају да доворе дођемо,« а као одговор јави се снажан замах тридесет весала.

А јутро када дође, када се румено септембарско сунце јављаше са Преспе, уз четничке

Тако монитори потпомажу операције наших трупа у Месопотамији.

«Ескадра Индије, која оперише од Порт Саида до Суецког Канала и Црвеног Мора потпомаже војску у Египту штитити везе са Индијом и источним водама.

«Нема наједног дела света, где наша флота не врши акцију.

«Нарочиту пажњу привлачи еверичан рад флоте, који се састоји у чувању територијалних вода и спречавању, да се непри-

јатељ снабдева. Многбројне лађе крстаре по обалским водама по свом времену.

«Од прилике... Људска транспортвала је трговачка Марина, као и топови и муниција потребна војскама. Флота има такође задатак, да штити транспорте против сумаренских напада. Питање од угрожавања сумарена трговачкој флоти мораће се и биће испитано. „О овом питању адмирал није дао опширније податке.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Новац за Србију.

Лица која шаљу новац преко Обавештајног Бироа нашег Црвеног Крста нека јављају своје ближе адресе, а војници поред броја поште, батаљон, чету или команду, да би им се могле испоручити признанице, пошто се ове могу слати само званичним путем.

Вилсон и мир.

Из Вашингтона јављају, да председник Вилсон не намерава увести нову ноту зараћеним државама односно мира.

Нови енглески вајам.

Из Лондона јављају: Нови енглески вајам постиже ојајан успех. Рана осигуравајућа друштва успела су већ сама суму од 20 милиона фунти стерлинга.

Криза аустријске владе.

Из Базела јављају: „Базелер Нахрихтен« коментаришући ситуацију у Аустрији предвиђају одступање аустријске владе у случају, да она не успе одмах задовољити извесне странке у питању установљења нарочитог режима у Галицији.

Немац о Белгији

Познати немачки професор Делбрик, претреса у „Дојче Кореспонденц« питање мира и саветује успостављање Белгије. „Иажава у томе смислу, вели он, почела би покрет за мир у Енглеској, а Белгија иначе није толико потребна сигурности Немачке.»

Састанак у Букурешту.

Према вестима из Беча, владари непријатељских држава састанаће се идуће недеље у Букурешту.

Анархија у Старој Грчкој.

Солунски листови саопштавају да се гоњење и хапшење веневе листа наставља у Старој Грчкој. Ројалисти су похапсили све веневе листе у пределу Пелиола. Тамнице су пуне веневе листа. Митрополит у Волосу врећан је, што се није хтео потчини вољи ројалиста.

У Тесалији су неки од ројалиста образовали неку врсту суца, ухватили неког Папаса из Мелиде, осујили на смрт и стрелили сами.

Покрети трупа.

Јутрошњи «Опјанион» доноси: Противно вестима приспелим из Атине, држимо да можемо тврдити данас да досад ни један покрет трупа није био према југу. Шта више, прекјуче су забележени покрети трупа од Тесалије ка северу, а јуче је безжична телеграфска станица у Лариси много радила.

Нова немачка нота.

Према телеграмима из Женева, немачка влада предала је прекјуче нову ноту неутралним државама, у којој излаже своје погледе на ситуацију створену одбацавањем немачке ноте о миру.

Захвалност.

Одбору за дочек рањеника у Водену, дали су своје прилоге, и то:

Резервни артиљ. и поручник г. Тих. С. Савић 20 динара; као помен на шестомесечна дан од смрти његовог брата поч. Рајвоја М. Савића кадлара болнич. чете.

Артиљер. наредник Захарије А. Делић из Приштице 10 динара, за здравље његово и његове фамилије.

Грчки Црвена Крст из Солуна послао је одбору 188 кутија ци-

гарета и 2 кр. чаја за рањенике и болеснике.

Нека је и овим путем хвала дародавцима.

Стање у Немачкој.

Швајцарски листови доносе следећу изјаву шефа једне неутралне државе о стању у Немачкој: «Кад би Француска знала право економско стање Немачке, она би заблестала од задовољства.»

Немачки губитци.

Целокупан број немачких губитака, према званичној немачкој листи од децембра месеца, сем оних на мору и у колонијама износи 4,010,160. Тешко рањених војника има 909,665 а заробљеника 229,741.

То су губитци које Немачка признаје и званично објављује.

Благодарност.

Придожали Владаним Комесарима.

Г. Милан Премоваћ поручн. 100 динара, коју су суму новаца прикупили између себе г. г. официри колонских возова Знеарије, о там да се подели сиротним српским избеглицама.

Г. Миланко Тодоровић, наредник солун. жанд. одреда 20 динара за дочек рањеника у Водену а за здравље своје породице која је остала у Скопљу, Милева, Зора, Рада, Деса и Ванда.

Дец за дочек рањеника у Водену:

Г. Никола Ј. Дерок пуковник 10 драхми.

Г. Димитрије Јевтић мајор 5 драхми.

Деца г. Нив. Аранђеловића, пуковника 10 драхми.

Г. Александар Павловић чин. упр. фондова 10 драхми.

Г. Ернест Филипе, енглески шофер 2 драхми.

Г. Христивој Стевановић војник 1 драхму.

Г. Војиславе П. Ђукић чинов. телегр. 5 драхми.

Г. Стеван Петровић поштар 5 драхми.

Г. Вујица Милић војник 1 др.

Г. Влајко Метић војник 1 др.

Г. Димитрије Златановић чин. телегр. 10 динара.

Г. Јован Димитријевић пошт. 10 драхми да се раздели деци сиротних српских избеглица на дан његове славе св. Архангела Михаила.

Г. Станко Димитријевић трговац из Кичева 50 динара да се

подели сиротним српским избеглицама за Божићне празнике.

Г. Љуба и Ђура Ризаић 100 драхми да се 18. ов. мес. раздели сиротним српским избеглицама на дан четрдесетодневног дана погибле њиховог брата Бошва П. Јездића, рез. коалит. поручника.

Г. Драг. Младеновић арт. капетан 50 драхми да се подели сиротним српским избеглицама а 50 драхми за дочек рањеника у Водену на дан његове славе св. Николе.

Г. Владимир Јовановић благ. батаљ. Срба добровољаца 50 динара да се подели деци сиротних српских избеглица за некој душе његове жене Марије скоро преминуле.

Г. Милорад Митрајиловић коњички напетан 25 драхми за дочек рањеника у Водену.

Владани Комесари и овим путем изјављују у име сиротних српских избеглица и рањеника своју благодарност дародавцима.

Из канцеларије Владаних Комесара 30. децембра 1916. г. Бр. 2569, 2592, 2616, 2754, 2757, 2758, 2759, 2760. — Солун.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта

— Српски званични извештај —
Солун, 1. јануара
31. децембра ништа важно.

Конференција владара

Рим, 1. јануара
Мехмед V неће присуствовати конференцији владара у Букурешту, јер Турска не одобрава стварање краљевине Пољске. (Радио)

Номоћ Немачке

Париз, 1. јануара
«Пти Паризијен» пише: «Потчињавање атинске владе доказује, да су централне државе немоћне да је помогну. Да су авангарде германске биле само наговештене на хоризонту, Константин би друкчије поступио. Равија дрскост била је основана на очекивању извесних догађаја, који су сада одложени за допније.» (Радио).

Коментари немачке ноте

Париз, 1. јануара
«Француски листови коментаришу нову аустро-немачку ноту неутралнима.
«Журнал» пише: «Овај двоструки манифест је нова замка». «Матен» пише: «Немци у 1914.

г. били су целати, али су имали кураж мишљења. Немачка од 1916. г. је чудо језуитизма, које је изазвало гушање целог света.»

«Фигаро» вели: «Немачка извесно није свесна своје бестидности.»

«Пти Паризијен» пише: «Кога мисле Немци да преваре после толиких помешаних лажи?»

«Ехо де Пари» пише: «Непријатељска нота одаје немир владе односно победе. Кад се срећа смеши, не брља се толико. Савезници морају саставити потпун програм својих економских и финансијских потреба.»

Берн, 1. јануара.

«Берлинер Тагеблат» пише: «Две нове немачке ноте изјављују понова да су централне државе готове на мир.» (Радио).

ПОШТА ИЗ СРБИЈЕ

Из Обавештајног Бироа Срп. Црв. Крста

Андогонидон 6. - хотел „Мазарет“

Именована лица моле се, да се јаве својим породицама које за њих иштају преко овог бироа јер ни де данас немају никаквих вести о њима; и то:

— Јован Рига ветеринар да се јави гђи Зорки Риги у Јагодњи.

— Војислав В. Поповић поручник, да се јави Деси Поповић, Крушевица, Гаћевачка ул. бр. 42. Породица је здрава али је потребна брза новчана помоћ.

— Витомир Вујанић командир да се јави својим родитељима и Петру Вељковићу из Рашке.

— Ђорђе Радојевић трубач да се јави Анђелији Рајковић из Таполе.

— Бошко Анђеловић студент медицине да се јави Десанки Моиравац из Београда, Краља Александра 36.

— Димитрије Петровић правник, наредник да се јави Смиљи Нејић из Ниша, Цара Вилема ул. бр. 14.

— Душан В. Поповић, писар да се јави Миланки Милачевић из Београда Виданска 50, и да пошаље новац мајци и г. Који.

— Б. Анислав М. Ђорђевић, бољничар да се јави Миланки Милачевић из Београда, Виданска бр. 50.

— Бојан Јововић капетан да се јави гђи Новки Јововић из Чачка, ова, Раде и Ц. Кан здрави су а Душан је заробљен.

плотуне са Ливских коса тихо забруја:

«Српска ми труба затруби.»
Божић 1916. Положај

ЗИМА

Тихо и нечујно падао је први снег. Дан пун сете, пун меланхолије, прави зимски дан. Час пролази јато врабаца са јаснам цркутом, час тајанствено одјекне грактање злокобних зрана, иначе све је мирно, све ћути, и радује се и тугује.

Седели смо. Нејасна светлост зимског дана једва је осветљавала собу, и ружичаста ватра из пећи огледала је се на њеним модрикастим тапетима. — Она је гледала кроз прозор негде далеко. Меким праменови њене бујне кестењасте косе готово су доди-

ривали светло прозорско окно. Куда ли јој је блудно поглед? Да ли је тражило у дубани зимског дана масловате његове дражи?

Одједном се весело осмејну, а у очима јој засија нека нејасна срећа. Нечујно готово приђе пијанину и удари преко његових белих дјрака. Неколико оваквих звукова одцепише се и тихо брујећи угасише се тамо, у дну собе. Као да оживе. Седајући дохвати једну свеску ноте, отвори их и поново удари по дјракама. Писнуше неколико тонова као јато преплашених тица, док у томе забруја пуни бас, и све се сли у тужву и сетну мелодију. Сваки тон, сваки акорд изражавао је по један делић тихе несталности, а меким и звучним басом наглашћивао је у болној мелодији веко нејасно осећање наде, среће.

Али у томе одрони са белих дјрака један весели акорд који као да је хтео да у себе сарије сву сету нежне мелодије. Отменим гестом диже обаде руке са дјрака и последњи звуци смејући се замалоше у тамне наборе тешких свилених завеса на прозорима.

Оадо с хоризонта, иза белих кровова кућа, спунгала је се сивкаста магла из које је се латано шарно мелостива зимски сутон. Она ми је тад причала неку веселу, шаљиву причу које се сада једва сећам. А кад у тихој Косачицевој улици никоше ружичасте електричне сијалице, устаде и нежно ослонивши се на моје раме збаци с чепа неколико праменова косе, и са њених румених усана залеприша се песма пуна љубави и среће, а на пољу

тихо и нечујно падао је први снег.

Како сам био срећан. — Да ли смо се икад надали да ћемо се растати за тако дуго време? — Да ли смо мислили да ћу ти из туђине писати ово писмо обхравено тихом носталгијом и бескрајном чежњом?

Да ли ће икад доћи крај тој чежњи?...

Мил. В. Радивојевић.

САОПШТЕЊА

— Тодор Бојаријевић, војник да се јави Владаним Комесарима где се сада налази.

Из канцеларије Владаних Комесара бр. 2740.

— Обрад В. Јаковљевић рез. поручник, пошта бр. 414. Честита својим друговима, пријатељ-

ма и познаницима нову 1917 годину.

Обвезници: Душан Стајић ковач из Београда и Бора В. Табаковић из Београда моле се да се јаве картом имају извештај од куке код г. Наума Д. Тодоровића Војна Задруга Солун.

— Милорад Богдановић поштар пошта 315, моли да му се пакет који је дошао из Србије пошаље на адресу М. Баматер пошта 315 или уредништву «Велике Србије.»

— Ђура Ђурашиновић, писар с. х. ж. Честита својим друговима, пријатељима и познаницима нову 1917. годину.

— Драгутин Шолајић, Милан Петровић, Павла Блажић, Стеван Вергић, Милоје Милутиновић и Драгутин Матковић, да се јаве у монополску канцеларију ради пријема писама кобвених од својих.

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0.50, 0.75 лепта и 1 драхма

Продају се свугде

Главна продаја у филијалу „Атлас“ изван „Бела Кула“
ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 38—30
145—

ХАРТИЈА

ЗА ПИСАЊЕ за трговце, администрацију, адвокате, нотаре — шпартана и нешпартана. Коверти, Упијајућа хартија;

ХАРТИЈА

ШТАМПАРСКА за штампање књига и новина, бела и у боји, разне каквоће.

ХАРТИЈА

ЗА ПАКОВАЊЕ свих каквоћа, величине и боје, за лакша и тежа паковања.

УЛИЦА ЛЕОНТИС СОФУ БР. 9

БРАЋА КОВО

СПРОТУ ОТОМАНСКЕ БАНКЕ

КАРТОН

ОБИЧАН И ФИНИ за прављење кутлија и за повез књига и протокола.

КАРТОН

БРИСТОЛ бео и у боји за штампање посетница у напредно лепим мустрама.

МАШИНЕ

ШТАМПАРСКЕ и КЊИГОВЕЗАЧКЕ, СЛОВА, БОЈЕ новинарске и акциденц.

ЦЕНЕ ИСПОД СВАКЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ
32—60

СИНОВИ Г. А. БРЕРА И К^О ДТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Погамантерије, чарапа, бижутерије, мерица, чинија, панталони, платна, мушета. Париских артикала, женске коферице, гвошћарије и т. д.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој цени.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос Кинг	Длж. 1.—
„ Глубек	„ 0.80
„ Јакс	„ 0.65
„ Афрос	„ 0.50

120—

Најстарија и највећа радња у Солуну

нове помодне робе

МЕРКАДО ЛЕСИА

улица Венизелос бр. 81.

Припаде су огромне количине МКВИНТОША за господу и даме, за г. г. пешадјске и коњичке официре

„IMPERMEABLE“ енглески КВАЛИТЕТ ЕКОТРА

По цени које искључују сваку конкуренцију.

Велики избор женских налета-а од платна, штофа и т. д. најелегантнијег крој по последњој париској моди.

Ове нехеље приспели штофови за костиме, велике шерије и шерије, габардина и т. д.

ЦЕНЕ СУ СТРОГО УТВРЂЕНЕ. 62—

ВЕЗУВИО

ВИНО ИЗ ВИНОГРАДА

са везувске лаве

— КЉУЧА КРВ КО ЛАВА —

ЦРНО И БЕЛО

у буранима и на крчму, у мањини Ираклијева улица бр. 7—сокачич.

Дрогерија Гуслар

ПРОДАЈА ВИНА

РАДЊА

М. ПОЛИЧЕВИЋ И КОМП.

кобила је велику количину тацанових вина, као: Марсала, Барбарато, Везувио и бело Де лаета. Продаја у флашама по умереним ценама.

Магацин се налази на кеју то франц. Генерал Штаба. 22

Стовариште

израђеног дувана, цигара и цигарета

Ј. ВАСТОС

Чист Хава Еистра-Фина

Ставља им знање својој поштованој војној клијентици да је француска чувена кућа Ј. Вастос отвора стовариште цигара и цигарета у белом паковању, чиста Хавама, нарочито за господу официре, као и у главним и ружичастим пивотима.

Стовариште се налази у улици Победе (Ники) Бр. 39.

Продаја искључиво само за војничке савезничких армија.

Продаја на велико и на ситно. 36—

Д-Р АЛЕКСАНДРИДЕС

специјалиста за унутарње и зовети. — Управник болнице за заразне болести

Прима сваког дана од 11—12 пре и од 5—6 по подне у француској апотеци уд. Франк бр. 35 — у згради француске болнице — а од 2—4 по подне у згради стану узиди престоја, наследника Боржа бр. 35 — уредно гд. са булеваром краља Кенотангана

Поткожно убризгавање Нео-калварина као и новог француског препарата „Galy“ противу сифилиса. 56—

Атинска Банка

ова част известити публици, официре и војнике, као и српске избеглице да је отворила језу филијалу

у дну улице која чини угао са „Гриком Народном Банком“, а према улици Венизелос.

По споразуму са Министарством Финансија Краљ. Србије, ова филијала узела је на себе материјалне новца њиховим породицама у Француској, Алжиру, Грчкој, Русији, Кореји и свима француским колонијама, у Швајцарској, свима Савезничким и неутралним земљама, као и у главним варошима Србије.

Филијала је узела на себе и материјалне банке операције:

Куповину и продају охрани монете, емисију кредитних инструмената; налоге за монете у свима варошима Грчке, Европе и прекомерних земаља; берлинске налоге и новцате куповина итд.

Сем тога, по налогу „Српског Државног Крета“ привлачи је на себе данковне и новцате прилога који су му намењени.

ДОБРА ВЕСТ!

Дирекцији „Беле Куле“ част је известити г. г. српске официре, да је опет отворила свој локал „Вариете Беле Куле“ саставом од 24 артиста, најбољима, који се налазе у Солуну. Међу артистима је и српски дует: Антонија Жунавић и Коста Павић.

Ко хоће да проведе прејатно вече, нека дође у вариете „Беле Куле“.

СРПСКА РЕСТОРАЦИЈА ПРВОГА РЕДА

◆◆◆ БЕОГРАД ◆◆◆

Част нам је ставити до знања српској војсци и српској публици, да смо у Солуну, морско пристаниште — кеј, улица Ники 35, отворили

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ

„БЕОГРАД“

где ће се кувати само српска јела првога реда, јер смо за радњу узели Српкињу куварницу.

Потрудили смо се и набавили чиста природна вина талијанска, француска и грчка а такође и француски и грчки коњак.

За Нову Годину спремна је МЛАДА ПРАСЕЋИНА одличног квалитета.

За сваки дан: Белацхеви, гулаш, ћуластије, пикетије и пржена риба за доручак од 8 сати пре подне.

Ручак од 11 до 2 а вечера од 6 до 10 сати по јеловизку.

Јела чисто српска са свењском машћу.

Одличан српски кувар београђанин Никола Грба.

Куваћемо чисту српску каву,

Препоручујући се српској војсци и публици, молимо је за посету.

С особитим поштовањем,

Ђира Васић, трг. Београђанин
Васа Златаревић, ресторатер.

17—20

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пушите саме цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најкуќије цигарете и дувани свих врста.

Награђена првом највећом наградом на изложби у Фихахелфији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИЈИЦАМА

Нарочито „Миредато“ и ДУВАН ЗА ЛУЛЕ. 76—90

Српско Трговачко Друштво А. Д.

из Београда.

— СОЛУН —

Улица Победе бр. 11, на кеју до бивекана „Пате“ (средњег).

Обраћа све банкарске, трговачке и транспортне послове. Врши обавезе и телеграфске везе са Србијом, Швајцарском и све Савезничке државе.

Са належије може новац да нам се упућује поштомским упутницама у свима монетама.

Уз сваку пошљаку треба нам јавити тачну адресу коме има новац да се упути.

Врема новац на штедњу и чување.

Обавезитеља бесмислено. 76 —

УПРАВА

С болом у души, извештавам средњике и пријатеље, да је мој добри брат

† Мијајло Миловановић

поштар из Београда

умро 13. ок. мес. у 44. год. после кратког боловања. Сахрањен је 15. ок. мес. у српском гробљу у Зејтинцима.

Нарочиту благодарност дугујем г. Аци Милутиновићу кондуктеру поште Кочанске, који је обилазио мога покобрату Милу док је боловао, па и мени помогао око припреме преликом погребља.

Благодарим такође и свем пошт.-телеграф. особљу, које нежаљаше труда и испрати покојника, као свог дугогодишњег колегу и друга до вечне му куће.

Ожаловићени брат са осталом породицом.

Раде М. Миловановић,
Управник поште Кумановске.